

CHUYỆN KHÔN NGOAN

(Chúa nhật XXV TN, năm C)

Khôn ngoan là điều rất cần thiết trong cuộc sống – cả đời thường và tâm linh. Robert A. Heinlein (1907-1988, văn sĩ về khoa học viễn tưởng, người Mỹ) nói: *"Lòng tốt thiếu đi sự khôn khéo luôn luôn chẳng khác gì cái ác"*. Còn Menander (324-291 trước công nguyên, người Hy-lạp, tác giả nhiều hài kịch) nhận xét: *"Tóc bạc không sinh ra khôn ngoan"*. Thường thì tuổi già thì khôn ngoan, nhưng đó chưa chắc là mẫu số chung, tuy nhiên có điều chắc chắn: Càng nhiều tuổi càng nhiều tội.

Khôn ngoan cũng có năm bảy đường. Khéo léo hay tinh quái? Lạnh lẽo hay ranh mãnh? Linh động hay mảnh khảnh? Tiếng Việt "độc đáo" lắm: Chữ KHÔN rất gần chữ KHÔNG, cả cách viết và cách phát âm – chỉ khác nhau mẫu tự G. Đúng là "sai một ly đi một dặm", vì KHÔN ngoan cũng dễ biến thành KHÔNG ngoan. Sách Khôn Ngoan nói rõ: *"Những lý luận quanh co khiến con người lìa xa Thiên Chúa"* (Kn 1:3).

Ngôn sứ A-mốt kêu gọi: *"Hãy nghe đây, hỡi **những ai đàn áp người cùng khổ và tiêu diệt kẻ nghèo hèn trong xứ. Các người thăm nghĩ: 'Bao giờ ngày mồng một qua đi, cho ta còn bán lúa; bao giờ mới hết ngày sa-bát, để ta bày thóc ra?'. Ta sẽ làm cho cái đấu nhỏ lại, cho quả cân nặng thêm; Ta sẽ làm lệch cán cân để***

đánh lừa thiên hạ" (Am 8:4-5). Người ta thường nói: "Vải thưa che mắt thánh", hoặc: "Chiếc kim trong bọc lâu ngày cũng lòi ra". Với người đời còn chưa lừa được thì nói chi đối phó với Thiên Chúa!

Tác giả Thánh Vịnh nói: *"Ngài dò xét con và Ngài biết rõ, biết cả khi con đứng con ngồi. Con nghĩ tưởng gì, Ngài thấu suốt từ xa, đi lại hay nghỉ ngơi, Chúa đều xem xét, mọi nẻo đường con đi, Ngài quen thuộc cả. Miệng lưỡi con chưa thốt nên lời, thì lạ Chúa, Ngài đã am tường hết. Ngài bao bọc con cả sau lẫn trước, bàn tay của Ngài, Ngài đặt lên con"* (Tv 139:1-5). Thiên Chúa như vậy thì chúng ta còn có thể dùng mảnh khảnh nào mà trốn thoát Ngài chứ?

Ở đời, người ta thường tìm đủ cách cách để "đề bẹp" người dưới quyền hoặc "chà đạp" người yếu thế hơn mình. Còn hơn thế nữa, người ta còn tìm mọi thủ đoạn để lừa đảo người khác, từ chuyện nhỏ tới chuyện lớn, cuộc sống hằng ngày vẫn xảy ra những chuyện như thế ở khắp nơi, thậm chí ngay trong gia đình. Người nghèo còn bị người ta đàn áp và bóc lột đến cả chiếc áo rách họ đang mặc thế mà người ta vẫn ra vẻ nhân đạo mà "ngọt ngào" nói đến nhân vị, nhân phẩm và nhân quyền! Đó là "lấy vải thưa che mắt thánh" mà thôi. Tức nước vỡ bờ là điều tất yếu. Con chó ở góc cùng thì nó cũng phải cắn lại!

Đúng như tác giả Thánh Vịnh xác định: *"Ra tay hại người thân nghĩa, lại lổi ước quên thề; miệng nói năng ngọt xót, lòng chỉ muốn chiến tranh; lời trơn tru hơn mỡ, mà bén nhọn như gươm"* (Tv 55:21-22).

Hãy nhớ kỹ – và nên thuộc lòng – rằng Đức Chúa đã lấy Thánh Danh là niềm hãnh diện của Gia-cóp mà thề lời này: ***"Ta sẽ chẳng bao giờ quên một hành vi nào của chúng"*** (Am 8:6-

7). Chúa đã thề hứa thì không chút mảy may nào sai đâu đấy! Ngài giàu lòng thương xót, rất sẵn sàng tha thứ, nhưng cũng rất công minh và chính trực, nếu không thì người nghèo và người thấp cổ bé miệng không thể ngóc đầu lên được.

Thiên Chúa đặc biệt quan tâm những người nghèo khổ, cô thân, góa bụa, tù đầy, tội nhân,... Ngài sẵn sàng bỏ tất cả mọi thứ để đi tìm cho bằng được những con chiên lạc. Bằng chứng là Chúa Giêsu đã nhập thể và nhập thế, sinh nghèo, sống nghèo, và chết nghèo. Ngài làm thật chứ không nói suông. Còn chúng ta có được chút nào không, hay chỉ dạy người khác làm, còn mình thì "ngồi mát ăn bát vàng"? Chẳng oan uổng gì đâu!!!

Thật tuyệt vời khi biết tin: Thượng tuần tháng 9-2013, ĐGH Phanxicô đã tự lái chiếc xe hơi cũ (đời 1984) để đi thăm mục vụ trong nội thành Vatican. Ngài tự làm mọi thứ, rất quan tâm người nghèo, không muốn ai đề cao mình,... Đó mới là hiện thân của Đức Kitô. **Thế mới xứng đáng được người ta gọi là Cha chứ!**

Chúa biết hết. Chẳng ai có thể giấu giếm hoặc tự biện hộ được gì đâu! Vì Thiên Chúa quyền phép vô song, bất kỳ thần linh nào khác cũng chỉ là "tép riu" mà thôi: *"Trước thánh nhan Chúa, hỡi địa cầu, hãy rung chuyển, trước thánh nhan Chúa Trời nhà Gia-cóp, Người biến đá tảng thành hồ ao, và sỏi đá nên mạch nước dồi dào"* (Tv 113:7-8).

Thánh Phaolô chân thành nói: *"Trước hết, tôi khuyên ai nấy dâng lời cầu xin, khẩn nguyện, nài van, tạ ơn **cho tất cả mọi người**, cho vua chúa và tất cả những người cầm quyền, để chúng ta được an cư lạc nghiệp mà sống thật đạo đức và nghiêm chỉnh. Đó là điều tốt và đẹp lòng Thiên Chúa, Đấng cứu độ chúng ta, Đấng muốn cho mọi người được cứu độ và nhận biết chân lý"* (1 Tm 2:1-4). Rất mạch lạc, yêu thương và hiệp thông.

Thánh nhân nói thêm: *"Thật vậy, chỉ có một Thiên Chúa, chỉ có một Đấng trung gian giữa Thiên Chúa và loài người: đó là một con người, Đức Kitô Giêsu, Đấng đã tự hiến làm giá chuộc mọi người. Điều này đã được chứng thực vào đúng thời đúng buổi. Và để làm chứng về điều này, tôi được đặt làm người rao giảng và làm Tông Đồ – tôi nói thật chứ không nói dối – nghĩa là làm thầy dạy các dân ngoại về đức tin và chân lý. Vậy tôi muốn rằng người đàn ông **hãy cầu nguyện ở bất cứ nơi nào, tay giơ lên trời, tâm hồn thánh thiện, không giận hờn, không xung khắc"*** (1 Tm 2:5-8). Cũng rất rạch ròi, không hề có gì "bóng gió", thế nên bất cứ tầng lớp nào cũng có thể hiểu.

Một hôm, Đại sư Giêsu nói với các đệ tử về chuyện người quản gia bắt lương. Người ta tố cáo với ông chủ về anh quản gia đã phung phí của cải nhà ông. Ông gọi anh ta đến và quyết định sa thải. Người quản gia liền tìm mảnh khố cho cuộc sống tương lai. Bụng bảo dạ: *"Ông chủ đã cất chức quản gia của mình rồi. Cuộc đất thì không nổi, ăn mày thì hổ ngươi. Mình biết phải làm gì rồi, để sau khi mất chức quản gia, sẽ có người đón rước mình về nhà họ!"* (Lc 16:3-4). Thế rồi anh ta liền cho gọi từng con nợ của chủ đến, người nợ 100 thùng dầu ô-liu thì được anh giảm còn 50 thùng; người nợ một ngàn gia lúa thì được anh giảm còn 80 gia. Khôn khéo quá! Ấu cũng chỉ vì kế sinh nhai, vì miếng ăn.

Sự sống liên quan miếng ăn. Ăn cũng là "đệ nhất khoái" trong "tứ khoái" của nhân phàm. Miếng ăn có thể rất lớn và rất quý, nhất là khi đói. Đúng như tục ngữ Việt Nam nói: *"Một miếng khi đói bằng một gói khi no"*. Bản năng sinh tồn rất mạnh. Bờm không cần bất kỳ thứ gì khác, dù những thứ rất mắc tiền và rất giá trị, Bờm chỉ cần "nằm xoi" mà thôi!

Nhưng Ca dao Việt Nam lại có câu: *"Miếng ăn là miếng tồi tàn, mất ăn một miếng lộn gan lên đầu"*. Cũng chỉ vì miếng ăn mà người ta có thể dùng mọi thủ đoạn thâm độc, có khi giết chết một người chỉ vì một số tiền nhỏ. Thật khủng khiếp!

Chúa Giêsu so sánh và xác định: *"Con cái đời này khôn khéo hơn con cái ánh sáng khi xử sự với người đồng loại"* (Lc 16:8). Tiền chỉ là tờ giấy với những con số được người ta quy ước khác

nhau, thế nhưng nó có mãnh lực kỳ lạ, hầu như là ma lực. Người ta dễ sa đoạ vì tiền trong chốc lát mà không biết. Tiền không xấu, mà xấu vì người dùng tiền. Chúa Giêsu dạy chúng ta bài học quan trọng về tiền bạc qua lời Ngài căn dặn: *"Hãy dùng Tiền Của bất chính mà tạo lấy bạn bè, phòng khi hết tiền hết bạc, họ sẽ đón rước anh em vào nơi ở vĩnh cửu. Ai trung tín trong việc rất nhỏ, thì cũng trung tín trong việc lớn; ai bất lương trong việc rất nhỏ, thì cũng bất lương trong việc lớn. Vậy nếu anh em không trung tín trong việc sử dụng Tiền Của bất chính, thì ai sẽ tín nhiệm mà giao phó của cải chân thật cho anh em? Và nếu anh em không trung tín trong việc sử dụng của cải của người khác, thì ai sẽ ban cho anh em của cải dành riêng cho anh em?" (Lc 16:9-12).*

Tiếng Việt dùng từ ngữ "tiền bạc" hoặc "tiền tệ" thật hay. Nói vui thì thế này: TIỀN thì luôn BẠC (béo) và TỆ (hại) lắm! Nói khôi hài thế mà thật là thâm thúy lắm. Và Chúa Giêsu cảnh báo: *"Không gia nhân nào có thể làm tôi hai chủ, vì hoặc sẽ ghét chủ này mà yêu chủ kia, hoặc sẽ gắn bó với chủ này mà khinh dể chủ nọ. Anh em không thể vừa làm tôi Thiên Chúa, vừa làm tôi Tiền Của được" (Lc 16:13).*

Ai cũng phải chọn một trong hai. Chúng ta được Chúa cho phép hoàn toàn tự do. Vì thế, hãy cẩn trọng kéo hồi hận không kịp, và đừng theo kiểu "thần khẩu hại xác phàm" (nói bậy hại thân). Chúa Giêsu đã dạy: *"Xin Cha cho chúng con hôm nay lương thực hằng ngày"*. Cách dịch ngày xưa cũng có cái hay: *"Xin Cha cho chúng con rày hằng ngày dùng đủ"*. Giàu quá hay nghèo quá cũng có thể xa Chúa, chỉ cần ĐỦ là được. Đạo trung dung khó thật!

Lạy Thiên Chúa, xin cho chúng con biết khôn ngoan mà chọn Chúa chứ không mê vật chất. Xin Chúa thương xót những người thiếu thốn trong cuộc sống đời thường và tâm linh, xin giúp họ chân nhận chỉ một mình Ngài là cùng đích và cứu cánh mà thôi. Chúng con cầu xin nhân danh Thánh Tử Giêsu, Đấng cứu độ chúng con. Amen.

TRÂM THIÊN THU